అందం

శ్రీసుభా

"లలితకి గర్వం ఎక్కువ" అనే వారు చాలామంది.

ఈ మాట లలితనేం బాధపెట్టలేదు — ఎప్పుడూ కూడా. లేనివి కల్పించి, అభూత కల్పనలు సృష్టించే మనుష్యుల తత్వానికి జాలి పడాలిగానీ — వున్నమాట విన వల్సి వచ్చినప్పుడు సిగ్గు పడాల్సింది కనబడదు లలితకి.

నాలుగు సంవత్సరాలుగా లలిత ఈ మాటలు చుట్టాల నోటి వెంటా, స్నేహితులద్వారా వింటూనే వుంది. తను అందగత్తె. ఆ విషయం తన చుట్టూ మనుష్యులు విప్పి చెప్పి, ఆ పైన తన వెనకే గుసగుసల ద్వారా విడమర్చుకుంటూంటే నవ్వొచ్చేది. అలా నవ్వుకుంటూనే వెళ్ళి అద్దం ముందు నుంచుని తనలోకి తను చూసుకునేది. అందం లేనివారికి కూడా ఆకర్షణ ఆపాదించేది వయసు. అలాంటిది తన పాలిట వయస్సు మరింత సొగసుగాల్నీ, సొగసుల్నీ తెచ్చిపెట్టింది. నిండుమనస్సుతో తన అవయవాల సొంపుల్ని పొగిడిన విశాల గుర్తొచ్చింది. విశాల పదే పదే పొగిడిన చారెడేసి కళ్ళు, సంపెంగ మొగ్గలాంటి ముక్కు, చిన్ననోరు, సన్నని నడుము, పొడుగూ పొట్టీ కాని ఎత్తు, గుండ్రని భుజాలు ...

లలిత నవ్వుకునేది అలా నవ్వుకునే లలితకు గర్వం నేర్పింది నిజానికి, స్నేహితులూ కావల్సినవాళ్ళూ మాత్రమే

తను యెంతటి అందగత్తె అయినా ఆ అందానికి పరమార్థం చాలా గొప్పదనీ, అది తనకో గొప్ప వరమనీ లలిత ఏనాడూ అనుకోలేదు. నిజానికి ఆమె గర్వం స్వకీయమే...

'అలాంటిది లలిత తన అందాన్ని

చూసి జాలిపడుతోంది – ఇవాళ. తన బ్రతుక్కి, తన ఆశలకి అడ్డు తగిలే అందం గురించి పదే పదే విచారపడుతోంది... తనకి శత్రువుగా మారిన అందం ముందు వోడి పోవాల్సి రావడానికి ఆమెకు అసహ్యంగా వుంది ... ఆ ఆలోచనల తోనే ఆమెకు అందం లేనివారి మీద ఈర్ష్య పుట్టింది ... వాళ్ళ స్వేచ్ఛ తనలో లేదు... తనకున్నన్ని బాదర బందీలు వాళ్ళకి లేవు...

సమాజంలో లక్షలాది మనుష్యుల్లో వాళ్లూ వొకరుగా కలిసి మెలిసి జీవిస్తున్నారు తమ ఆశయాల్ని బాహాటంగా నెరవేర్చుకునేందుకు వాళ్ళకి అవకాశం వుంది.

వాళ్ళు ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రతినిధుల్లా కళ్ళల్లో నవ్వుల్ని విరజిమ్ముకుంటూ, [illegible] స్వాతంత్ర్యాన్ని కనపర్చుకుంటూంటే తను కపట నియంతలా వొదిగి వొదిగి జీవించాల్సి వస్తోంది. చుట్టూ [illegible] నవ్వుల [illegible] అంతర్యాన్ని పసిగట్టుకోలేక తూలి తూలి బ్రతకాల్సి వస్తోంది.

ఈ నిజం తెలిసే రోజుకు లలితకు ఇరవై యేళ్ళు. బి. ఏ. ప్యాసయ్యింది. నాలుగు సంవత్సరాల కాలేజి జీవితంలో ఆమె నేర్చుకున్న పాఠాలకంటే, జీర్ణించుకున్న విజ్ఞానంకంటె ఎదుర్కొన్న అగ్ని పరీక్షలే యెక్కువ...

"లలితా నీది పిచ్చెక్కించే అందం – అందుకే కుర్రకారంతా నీ వెంట పడుతున్నారు చూశావా? ..."

నీ పక్కన నడిస్తే మాకు రికగ్నిషన్ వుండదు లలితా ...'

"ఏమండీ ... మిమ్మల్ని చూసిన తర్వాతే నాకు మన ప్రబంధ నాయికల సౌందర్యంమీద నమ్మకం కుదురుతోంది ..."

"శకుంతల, క్లియోపాత్రా, మెహరున్నిసా వీళ్ళ సౌందర్య కిరణాల్ని మీ అందం పొందు పరుచుకుంది ..."

పొగడ్తలు, హేళనలు, [illegible] అన్నీ విందే లలిత. అంతకు మించిన క్రూరత్వం కూడా చూసింది. అది తల్చుకుంటే భయం కలుగుతుంది. ఒకరోజు శారదకోసం వాళ్ళింటికి వెళ్ళింది. ఆ క్షణాన శారద లేకపోవటం లలితకి అగ్ని పరీక్ష అయింది. ఆడదానికోసం, అందం కోసం మొగాడు [illegible] స్వరూపం తన కళ్ళముందే [illegible] ఇవాళకూ, మరో జన్మకి కూడా గుర్తుంటుంది. తండ్రి వయసున్న లెక్చరర్లు తన్ని చూసి కలవరపడ్డం, ఆ పైన చేసే వెకిలి చేష్టలు చూస్తూంటే లలితకు గంగవెర్రులెత్తినట్టు వుండేది. పిలవకుండా, ఆహ్వానం లేకుండా తమ ఇంటికి వచ్చే ఎందరో మొగవాళ్ళని తను చూసింది. వాళ్ళ కళ్ళల్లో కలిసి, వాళ్ళ అంతర్యాల్లో నిద్రపోతున్న పెద్దపులుల్ని చూసిన తర్వాతనే

నయించి వారిని పంపించి తనవైపు ఎంతో జాలిగా చూసేవాడు. ఆ చూపు తనకు కన్నీళ్ళని తెప్పించేది

'నువ్వింత అందంగా ఎందుకు పుట్టావు లలితా' అన్న భావం ఆ చూపుల్లో యెన్నోసార్లు చూసింది. తండ్రితో తల్లి రహస్యంగా అన్న మాటలు అనుకోకుండానే ఆమె చెవిని పడేవి

"దానికి చమవాపుజేసి పెళ్ళి చెయ్యండి. ఈ వయస్సులో అదలా వీధులంట తిరిగి కాలేజికి వెళ్ళడం బాగోలేమ. అప్రతిష్ఠ వచ్చిందంటే ఆ పైన ఏమనుకునీ లాభంలేదు.'

కన్నతల్లిదండ్రులకే తన అందం అంతటి అపాయకరమైనప్పుడు ఏం చేసుకోగలదు తనీ అందాన్ని? తనకే సుఖాన్ని యివ్వలేని ఈ అందం తననుంచి దూరమయితే బావుణ్ణు. తన చదువుకు, తన కల

లకు ప్రతిబంధకమైన అందం తను కావాలని కోరుకుందా?

ఎంతో మంది అందం లేనివారు తమ దురదృష్టానికి బాధ పడ్డం తానెరుగును ... వాళ్ళందరికీ తన బాధలు తెలుసా? తెలిస్తే అందం గురించి యిలా ప్రాకులాడతారా? వెళ్ళి వాళ్ళందరికీ తన దురదృష్టం విడమర్చి చెప్పగలిగితే ... ఇలాంటి పరిస్థితుల్లోనే లలిత బి. ఏ ప్యాసయింది...

'నాన్నగారూ! నేను యూనివర్సిటీలో జాయిన్ కావద్దాండీ?' అని అడిగింది ... తను చదువుకోవాలి... తనని వాస్తవ ప్రపంచం నుంచి ఉన్నతలోకాల్లోకితీసుకు వెళ్ళగల్గే చదువుని ఆపుజేసుకోకూడదు. మంచి మనుష్యులకోసం మన చుట్టూ వెదికి, మన కన్నీళ్ళు, మన కష్టాల్ని విప్పి చెప్పుకునే మనుష్యులు దొరక్క నిరాశపడ్డ ప్రతీ మనిషికి ఓదార్పు నిచ్చే వ్యక్తులు పుస్తకాల్లోనే దొరుకుతారు. సాహిత్యంలోనే కన్పిస్తారు. నిత్య జీవితంలో దగాపడ్డ తనలాంటి మనుష్యులకు షేక్స్పియర్, బెర్నార్డ్ షా, ఆస్కార్‌వైల్డ్ లాంటివారు మిత్రులు.

'ఇంకా కాలేజీ తెరవడానికి వ్యవధి వుందిగా, చూద్దాం లే' అన్నాడు తండ్రి.

లలిత లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. లలిత వెళ్ళిపోవడం చూసి రామారావు తండ్రివైపు చూసి అన్నాడు.

'దాన్ని చదివించాలనుకుంటున్నారా నాన్నా?'

'ఏం చేస్తాంరా. అది చదువుకుంటానటోంది. పైగా దానికి చదువు వస్తోంది.'

'వస్తేవచ్చింది. నా మాట విని పెళ్ళిసంబంధాలు చూడండి దానికి' లోపలినుంచి వచ్చి అంది సీతమ్మగారు.

'అవున్నాన్నా ... లలిత చదివితే నేను చదివేదిలేదు. ఇప్పుడే చెబుతున్నాను. మా యిద్దరిలో వొకళ్ళే చదవాలి.'

'అదేమిటిరా ...'

'మీకు అర్థం కాదు నాన్నా ... ఎక్కడకు వెళ్ళినా నాకు తల తీసేసినట్టుంటోంది ... ప్రతీవాళ్ళూ నన్ను చూసి యెందుకో నవ్వుకుంటూరు ... దాన్ని యేడిపించీ, గేలిచేసి వెనక

స్నేహితులెందరు? (జవాబు)

ఎనిమిదిమంది స్నేహితులు. బిల్లు 5 రూపాయల 90 పైసలు.

తిరిగేవాళ్లు అంతటితో ఆగక నన్ను కూడా హేళన చేస్తున్నారు...."

ఆయన నవ్వాడు...

"అయితే చదువుకుంటున్న ఆడపిల్లల అన్నలూ తమ్ముళ్ళూ ఇలాగే మధన పడుతున్నా రంటావా."

"అది నాకు తెలియదు. ఈ కంబైండ్ ఎడ్యుకేషన్ వల్ల ఆడవాళ్ళకూ మగవాళ్ళకూ సామరస్యంకన్నా మన దేశంలో అనర్థాలే యెదురవుతున్నాయి. ఎదగని మనుష్యులకు ఆకాశాన మెరిసే అభ్యుదయ పంథాలు వెగటు కల్గిస్తాయి."

"ఇంతకీ యేమిటి నీ ఉద్దేశం" సీతమ్మగారు అడిగింది.

"లలిత చదవడానికి వీల్లేదమ్మా మనం పైవాళ్ళని నిందించేముందు మన వాళ్ళని అదుపులో పెట్టుకోవాలి."

"ఏమిటి అర్థంలేని మాటలు" గట్టిగానే అన్నాడు విశ్వనాథంగారు.

జవాబు చెప్పకుండానే వీధిలోకి వెళ్ళిపోయాడు రామారావు.

"వీధిలోవాళ్ళ నోళ్ళు నొక్కడం చేతకాక దాన్ని ఆడిపోసుకుంటాడు దేనికి" ఆయన మధనపడుతున్నాడు. సీతమ్మగారు ఆలోచిస్తోంది.

* * *

లలిత ఈ వాళ రోజుకు కూడా బి.ఏ. ప్యాసయిన యువతిగానే వుండిపోయింది. పైకి చదవాలనీ, తన కలల్ని సార్థకం చేసుకుందామనుకున్న ఆలోచనల్ని తిరగదొడుకుని- అందుకు ప్రతిఫలంగా విలువయిన కన్నీటిని జారవిడుచుకుంది.

అంతకుమించి మానసికసంక్షోభం యెదుర్కొంది.

ఆపైన మరేం చెయ్యలేక విద్యార్థిదశని వదిలిపెట్టి వివాహిత అయింది.

దానికి కారణం...

లలిత రెండు మూడు రోజుల్లో యం.ఏ. లో చేరాలనుకున్ననాడు జరిగిన సంఘటన యిది.

చేతిలో ఉత్తరం చదవడం ముగించి విశ్వనాథంగారు బరువుగా నిట్టూర్చాడు. మౌనంగా ఆలోచనల గాలివానల్ని యెదుర్కుంటున్నాడు.

ఆ ఉత్తరం మొత్తం రెండు పేజీలు వుంది ... అందులో అక్షరం అక్షరం లలిత అందాన్ని పొగుడుతూ పొదగబడ్డదే... లలిత గురించి వ్యథపడే హృదయాన్ని చిత్రించాలనే ప్రయత్నం మాటల రూపంలో కనబడింది.

అంతవరకూ విశ్వనాథంగారు అది వ్రాసినవ్యక్తి అమాయకత్వానికి నవ్వుకున్నాడు. సహించుకున్నాడు... కానీ...

ఇంకా వ్రాసివుంది.

"నేను వ్రాసిన ఉత్తరం అందగానే ... నువ్వు ఈ సీలమూలు

ల్లాంటి అక్షరాలు కూర్చేటప్పుడు నీ చేతి గాజులు చేసిన సంగీత ధ్వనులు వినలేనందుకు బాధగా ఉంది. నువ్వు చీకట్లో నవ్వుతూంటే నాకు మెరుపు మెరిసినట్టు అన్పించింది."

లలిత గురించి ఆయనెన్నడూ చెడుగా ఆలోచించలేదు. లలిత నడతమీద ఆయనకు కొండంత నమ్మకం వుంది. అలాంటిది లలిత కన్నవాళ్ళందర్నీ మర్చిపోయి కలలుకన్న కోరికల స్వరూపం ఇదేనని తెలిసినప్పుడు ఆయనహృదయం చితికిపోయింది. కన్నీళ్ళు కళ్ళనుండి జారిపడక లోలోపలే కెరటాలు వెయ్యసాగాయి.

"లలితా .."

లలిత వచ్చింది. ఆయన తన చేతిలో ఉత్తరం యిచ్చాడు.

లలిత చదువుతోంది. చేతులు వణుకుతున్నాయి. కళ్ళు భయపడుతున్నాయి. గుండె వేగం హెచ్చింది

"ఇదంతా యేమిటి?"

"అబద్ధం నాన్నా."

"అతనెవరు అతగాడు వ్రాసిందంతా నిజం కాదంటావా?"

"నిజంగా నాన్నా. నాకేం తెలియదు. మీరూ నన్ను నమ్మరా."

సీతమ్మగారూ, రామారావూ లోపలనుంచి వచ్చారు.

సంగతంతా విని సీతమ్మగారు. కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటూనే లలితని నానా మాటలు అంది ... బొమ్మలా చూస్తూ నుంచున్నాడు రామారావు.

ఆ క్షణంలో లలిత అపరాధిని... ఆమె చెప్పింది విని - ఆమె తరఫున వాదించే, సమర్థించే ప్రతినిధులు లేరు ... అందుకే లలిత వోడిపోయి - ఆ యింట్లో వాళ్ళు నెగ్గారు ...

లోపలికి, యింట్లోకి - తన గదిలోకి వెళ్ళిపోతూ వంటరిగా వున్న అన్నగార్ని చూసి లలిత అడిగింది.

"నువ్వా నమ్మటా వా — అన్నయ్యా."

రామారావు మాట్లాడలేదు అన్నగారిలా చూశాడు. అంతే.

అందుకే లలిత చదువాగిపోయింది, ఆ రోజు...

ఈ రోజుకు లలిత మామూలు గృహిణి ... పిల్లల్ని కని వాళ్ళని పెంచి పెద్దచేసే తల్లి ...

* * *

చెయ్యని తప్పుకు శిక్షింపబడే వాళ్ళూ, చేసిన తప్పు కప్పి పుచ్చుకుని ధీమాగా బ్రతికేవాళ్ళూ యెంతోమంది మన చుట్టూ వున్నారు ... వాళ్ళని చూడగానే యెవరెవరో నిర్ణయించడం కష్టం. అందుకు తగ్గ సాధనాలు ఈ అధునాతన యుగంలో మరీ కరువయిపోయాయి. అయితే చరిత్ర వయస్సు పులుముకుని ముందుకుపోయిన్నాడు

కొన్ని కాలగర్భిత నిజాలు బయట పడక మానవు

లలితలాంటి అసాధారణ సౌందర్యవతి నిండ మోసబడి చదువుకునే రోజుల్లో ఎంతో మంది ఆలి కళ్ళశాల నుండి తప్పించుకోవడం మనకు మామూలు విషయం. ఆమె చదువుకుని దేశాన్ని ఉద్ధరించినా, లేకపోతే అతి సాధారణంగా బ్రతికినా పట్టించుకునేవాళ్ళు లేరు— ఈ రోజుల్లో. సగటు మనిషి కష్ట నిష్ఠూరాలు సంఘం పట్టించుకోదు. ఇది అనాదిగా వస్తున్న ఆచారం.

అయినా లలిత అంటే నాకున్న అభిమానం చేతో, ఆమె ఆవేదన విని నేను బాధపడ్డ మూలంగానో అనుకుంటాను ఎవరికీ చెప్పని రహస్యం యిన్ని సంవత్సరాల తర్వాత రామారావు నాకు చెప్పాడు: లలితకు యెవడో ప్రేమ లేఖ వ్రాయడం, ఆమెమీద అభాండాలు వెయ్యడం అన్నీ తను కల్పించినవేనట ..ఎలాగైనా లలితని పైచదువు చదవనియ్య కూడదనే వుద్దేశంతో తనే ఈ పని చేశాట్ట

'నువ్వు చేసిన పని తప్పుకాదూ? ఆ అమ్మాయిని నువ్వే అన్యాయం చేశావు' అని నేను అడగలేదు అడిగితే అతను చెప్పే సమాధానం నాకు తెలుసు.

'మనం మనిషిని గౌరవించేటంత ఉన్నతికి యెదగలేదు. అందులో ఆడవాళ్ళని, అందమైన వాళ్ళని గౌరవించడం అసలే తెలియదు. సౌందర్యంకోసం ప్రాకులాడే మనిషి నిజంగా ఆ సౌందర్యం ఎదురయితే తట్టుకోలేడు. దానికాంతికి విలవిల్లాడి పోతాడు. పైగా కాలేజీలనే బందిఖానాల్లో సౌందర్యం బ్రతకలేదు... అందాన్ని పూజించే అర్హత కోసం మనిషి ప్రయత్నించి అందులో నెగ్గే వరకూ మన దేశంలో ఉమ్మడి చదువులు ఉపయోగ పడవు... అంత వరకూ ఇలా మరో మార్గాన వాటికి పరదాలు వేయడం తప్పించి మరోదారి లేదు" అంటాడు...

నాకు దుఃఖంచేత కన్నీళ్లు తిరిగాయి. సౌందర్యం అగౌరవింపబడేచోట పురోగమనం కుంటుపడుతుంది సౌందర్యాన్ని గుర్తుపట్టిహారతులివ్వలేని మనుష్యులు రాళ్ళుగా మారిపోతారు. దేవుడా! నా దేశాన్ని రక్షించు. మేం గుర్తించలేదని నువ్వు సృష్టించిన సౌందర్యాన్ని నువ్వే కబళించకు. అదే నే కోరేది...

* * *

అందమైన వాళ్ళం కాదని బాధ పడేవారికి మేల్కొలుపు ఇస్తూనే— మరో పిడ అందమైన వాళ్ళకి చిన్న నిట్టూర్పు కలిగించాలని ఈ కథ ఉద్దేశంకాదు—(రచయిత)

***